

Voittaminen on taitolaji

Lapsi oppii osoittamaan iloa ja sietämään harmistusta aikuisen avulla, ajan kanssa.

”**E**eva, 5, hermostuu heti, jos häviää tai on häviämässä pelissä. Napulat lentävät. Pelaaminen on yhtä taistelua ja takkuamista. Toivottavasti asenne tasaantuu koulussa. Siihen asti annan likan voittaa.”

”Meillä ei Miska, 7, rääy, mutta välttelee kilpailamista, kun ei halua hävitä. Poika tahtoo tehdä vain asioita, joissa on hyvä. Hän jättäytyy usein pelien ja leikkien ulkopuolelle. Se on Miskan oma valinta.”

Tuttuja ongelmia. Voisiko niitä lähestyä uudella tavalla? Kyseenalaista seuraavat lauseet.

”Kilpailla ehtii aikuisenakin.”

Kuka juoksee nopeimmin mäen päälle? Kenen lautanen on ekana tyhjä? Lasten luontaisen voitontahdon huomaa, kun vakoilee vapaasti leikkivää kaveriporukkaa. Yhdessäolo on usein täynnä pientä kilpailua. Häviötä ei kuitenkaan oteta raskaasti, eikä voittoa tuuleteta kuin hetki. Viiden minuutin kuluttua painellaan jo seuraavalle mäelle. Silloin joku toinen on ensimmäisenä perillä.

”Voitolla on tyhmää leveillä.”

Voittajalla on oikeus olla ylpeä ja saada aikuiselta onnitteluhalaus. Lapsen on vaikea ymmärtää ”tärkeintä on hauska yhdessäolo” -asennetta. Hänen mielestään pelin päämäärä on voittaminen. Jos lapsi onnistuu, miksei hän saisi riemuja? Silloin hän osaa olla saavutuksistaan iloinen myös aikuisena, ilman turhaa häpeää tai syyllisyyttä. Hän oppii luottamaan itseensä.

”Kylläpä olitkin taitava!”

Kehaisu on kiva, jos lapsi on taitava oikeasti. Jos ei ole, se on valhe. Mikäli aikuinen tekee lautapelissä tahallaan tyhmiä siirtoja, hän viestittää samalla: en usko, että tulet koskaan hallitsemaan pelin kikkoja ja voittamaan minua aivan oikeasti. Lapsi huomaa

huijauksen nopeasti. Viimeistään ikätove-reidensa kanssa, kun tasointus jää saamatta.

”Elämä on täynnä pettymyksiä.”

Kauhistus! Onko tämä asenne, jonka aikuiset tahtovat välittää lapsilleen? Voisiko oikeampi oppi olla: Elämällä on tarjottavana paljon ihania yllätyksiä. Aina ei voi voittaa, mutta aina ei tarvitse myöskään hävitä.

”Ei saa olla huono häviäjä.”

Jos häviää, harmittaa. Kiukku on hyväksytty tunne, kuten ilokin, ei huonon häviäjän merkki. Siinä vaiheessa, kun pelinappulat lentävät ja jalat potkivat, kannattaa ottaa aikalisä: ”Voi kurjuus, häviäminen on joskus ärsyttävää. Pelataan huomenna uudestaan, silloin on ehkä sinun vuorosi voittaa.” Tyynesti ja tilannetta suurentelematta.

”Taktiikkapeli opettaa enemmän kuin Kimble.”

Ehkä taktisia taitoja, mutta ei vielä tärkeimpiä voittamisen taitoja. Lapsen kanssa on palkitsevinta pelata pelejä, joissa aikuinen ei ole parempi. Tuuriin perustuvassa pelissä lapsikin voi voittaa reilusti, ilman aikuisen apua.

”Kaikki eivät ole kilpailijaluonteita.”

Totta, eikä kaikkien tarvitse sellaisia olla. Jos lapsi kuitenkin vetäytyy kaikista kilpailuja vertailutilanteista, hän menettää yhden mahdollisuuden tutustua itseensä muiden kautta. Hän kaipaa hellävaraista rohkaisua: Mene vain mukaan, muilla näyttää olevan kivaa. Yritys on tärkein, voitosta iloitaan yhdessä kohtuudella, häviöt harjoitellaan unohtamaan nopeasti. ■■

Asiantuntijana kirjailija, voittamisvalmentaja ja kahden pojan äiti Cristina Andersson.

kehittävä lelu

KUIVAHARJOITTELUA HERKKUSUILLE

Raakaa kalaa? No yäk! Paitsi jos sillä saa leikkiä, kuten tällä sushisetillä. Ja kas, seuraavalla ravintolareissulla lapsi ehkä suostuu maistamaan jo ihan oikeitakin herkuja! Rullia puikkoihin pyydystäessä kehittyä myös sorminäppäryys. (AP)

■ Puinen sushiseti 22 e, ombrellino.fi